

2018-09-17

Till
Regionfullmäktige

För kännedom
Regionstyrelsen

Följsamhet till nationella riktlinjer för astma och KOL

Astma och KOL är två olika kroniska inflammatoriska luftvägssjukdomar som orsakar betydande sjuklighet och lidande hos en stor andel av befolkningen. Astma drabbar både barn och vuxna och idag lever ca 800 000 personer med sjukdomen i Sverige. KOL drabbar främst personer som röker eller som har rökt och är vanligare bland äldre vuxna. Uppskattningsvis lider 400 000 – 700 000 personer av KOL i Sverige idag, men förekomsten ökar. Astma medför stora kostnader för samhället, både i form av direkta kostnader för hälso- och sjukvården och indirekta kostnader i form av arbetsbortfall. Studier har visat att samhällskostnaderna för astma beräknas till cirka 4–7 miljarder kronor per år för personer i åldern 25–56 år (i snitt 15 919 kronor per år och person), och upp till 8 miljarder kronor per år totalt (för hela befolkningen).

Det finns i dag en stor underdiagnostik inom både astma och KOL, vilket innebär att många personer är utan en effektiv behandling med sämre hälsa som följd. Studier visar också på att tidig diagnos och behandling ger ett betydligt mindre aggressivt sjukdomsförlopp. Patienterna finns både inom primärvården och på särskilda specialistmottagningar, inom såväl sluten som öppen vård.

Mot bakgrund av ovanstående har regionens revisorer beslutat sig för att granska hälso- och sjukvårdsnämndens styrning och uppföljning följsamhet till nationella riktlinjer för astma och KOL.

Revisorerna gör sin bedömning utifrån skalan ”ej uppfyllt”, ”i begränsad utsträckning”, ”till övervägande del” eller ”helt uppfyllt”.

Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att Hälso- och sjukvårdsnämnden i begränsad utsträckning har inrättat en ändamålsenlig styrning, uppföljning och intern kontroll för att säkerställa att vården bedrivs i enlighet med de nationella riktlinjerna vad avser vården inom astma och KOL. Det finns delar som fungerar bra medan vi i vår granskning även funnit ett flertal utvecklingsområden som hälso- och sjukvårdsnämnden bör ta fasta på.

De nationella riktlinjerna för vård vid astma och KOL följs i begränsad omfattning.

Utifrån granskningens resultat rekommenderar vi:

- att hälso- och sjukvårdsnämnden tydliggör uppdrag och mandat för regionens Astma och KOL råd. Det är viktigt att kunskapsstyrningen organiseras på sådant sätt att all astma/KOL vård i länet omfattas.
- att hälso- och sjukvårdsnämnden behöver tydliggöra och förstärka vad som gäller avseende uppföljning av Astma och KOL vård.
- att hälso- och sjukvårdsnämnden tillser att ytterligare åtgärder vidtas för att hantera de skillnader vad gäller resultat inom astma och KOL vården i Region Gävleborg. Som ett exempel kan nämnas att arbeta med certifieringar av astma och KOL mottagningar.
- att hälso- och sjukvårdsnämnden behöver säkerställa att uppgifter registreras i luftvägsregistret eller via direktöverföring från journaler görs. Detta skapar förutsättningar för uppföljning av vården.

Svar på ovanstående bör återkopplas till Regionfullmäktige i januari 2019.

Gävle 2018-09-17

För Region Gävleborgs revisorer

Lennart Nygren
Ordförande

Sture Sandberg
Vice ordförande